

3. Inspekciju plānošana

3.1. Ievads

Inspekciju plānošana ietver visus būtiskos darbus no inspicējamo tiltu noteikšanas līdz inspekcijas izpildīšanai. Ir pieņemts, ka lielākā daļa sagatavošanās darbu jāizpilda ar tiltu pārvaldīšanas sistēmas datorizēto daļu "LatBrutus". Plānošanas darbi ietver:

Plānošanas darbi

- * inspekcijas plāna sagatavošanu;
- * inspekcijas programmas sagatavošanu;
- * inspekcijas formu izdruku;
- * inspekcijas darbarīku (instrumentu) izvēli;
- * piekļūšanas iekārtu (palīgiekārtu) izvēli;
- * nepieciešamā darbaspēka, ceļa zīmju un citu drošības prasību plānošanu un sagatavošanu.

Inspekcijas darbarīku un piekļūšanas iekārtu piemēri pilnīgāk aplūkoti 4. nodaļā. Pārējie plānošanas darbi aplūkoti šajā nodaļā.

Plānojot jāatsaucas arī uz 6. nodaļu "Inspekciju izpilde" un 7. nodaļu "Mērījumi, materiālu pārbaudes un instrumentēšana".

Lietderīgi inspekcijas izdarīt pavasarī un vasarā, jo tad ir vairāk gaismas un labvēlīgāki apstākļi lauku darbiem pie tilta. Tilta zemūdens daļu galveno inspekciju ieteicams veikt vispiemērotākos apstākļos, t.i., kad ūdens līmenis ir zems, straumes ātrums - mazs un redzamība zem ūdens ir laba.

3.2. Inspekciju plāns

Inspekciju plāns

Visiem tiltiem jābūt inspekciju plāniem TPS datorizētajā daļā, kuros ir iekļauts:

- * kādi inspekcijas veidi jāveic;
- * kad un kādas inspekcijas jāveic, proti - datums, gads un intervāls;
- * kādi elementi kādās inspekcijās jāpārbauda;
- * kādi mērījumi, materiālu pētījumi un instrumentu nolastījumi jāveic, kādā apjomā un kādos termiņos;
- * kādiem elementiem un bojājumiem pievēršama īpaša uzmanība;
- * kāds ir nepieciešamais piekļūšanas aprīkojums dažādām inspekcijām.

Jauniem tiltiem

Jauniem tiltiem inspekcijas plāns sākas ar pieņemšanas inspekciju. Taču praktiskā pieredze rāda, ka vairākumā gadījumu inspekcijas plānu izstrādā pēc tilta nodošanas procesa un plānu sagatavo balstoties uz pieņemšanas inspekcijas ziņojumu. Tomēr pieņemšanas inspekcija jāparedz inspekciju plānā un rezultāti jāieraksta.

Esošajiem tiltiem

Galvenajai inspekcijai jākalpo par pamatu, izstrādājot inspekcijas plānu esošajiem tiltiem, ja tāda iepriekš nav bijis. Ja inspekcijas plāns ir aizpildīts neapmierinoši, galvenās inspekcijas dati jālieto kā papildinājums vai labojums.

3.3. Inspekciju programma

Inspekciju programma

Inspekciju programma ir noteiktā gada visu inspicējamo tiltu saraksts. Inspekcijas programma ietver arī mērījumus, materiālu pētījumus, līmetņošanu utt., kas jāveic konkrētajam tiltam plānotās inspekcijas laikā. Inspekcijas programmā jāparedz, lai tiltu inženieri un vadība būtu nodrošināti ar pārskatu par konkrētajā gadā inspicējamiem tiltiem.

Apakšprogrammas

Inspekcijas programmu var sadalīt inspekcijas apakšprogrammās, grupējot atsevišķi inspekciju tipus, ceļu numurus, tiltu tipus, rajonus utt. Katram tiltam inspekcijas statuss programmā ir vizualizēts ar kolonnā dažādi iekrāsotiem lauciņiem pašreizējam inspekcijas gadam, proti:

balts - jūs varat aizpildīt vajadzīgo inspekcijas tipu un gadu;

oranžs - tiltu pašlaik inspicē, t.i., ka tiltam ir izdrukāta inspekcijas veidlapa;

zaļš - inspekcija ir izpildīta plānotā laikā un datums ir ievadīts;

sarkans - inspekcijas termiņš ir beidzies, un jūs nepildāt grafiku (nav ievadīts datums).

3.4. Inspekciju veidlapas

Inspekciju veidlapas

Pamatojoties uz inspekcijas programmā pieņemto lēmumu, programma var izdrukāt inspekcijas veidlapas katra tilta aktuālam inspekcijas tipam.

Izdrukājot katram tiltam inspekcijas veidlapas, ir iespējams dot komandu drukāt vai nedrukāt iepriekšējās inspekcijas datus.

3.5. Inspekcijas personāls un drošības pasākumi

3.5.1. Galvenās prasības inspektoriem

Lai iegūtu ticamus inspekcijas datus, ir svarīgi sistēmā ievadīt datus, cik vien precīzi iespējams. Inspekcijas dati būtībā sakņojas inspektoru izdarītajos spriedumos, un to kvalitāte lielā mērā ir atkarīga no inspektoru prasmes un pieredzes darbā ar tiltiem. Tādēļ ir svarīgi, lai inspektoriem būtu speciāla kvalifikācija un to darbs - precīzs, ar augstu ticamību. Turklāt inspektoram jābūt rūpīgam darbiniekam, ar labu veselību un jāstrādā bez nevajadzīga riska.

Apmācība

Ļoti svarīgi, lai pirms inspekcijas uzsākšanas inspekcijas grupas vadītājs - inspektors - izskaidrotu pienākumus un atbildību visam inspekcijas procesā iesaistītajam personālam. Katrai inspekcijā iesaistītajai personai jāzina savi pienākumi. Inspekcijas vadītāja pienākums ir apgādāt visu inspekcijā iesaistīto personālu ar atbilstošiem inspekcijas instrumentiem un drošības aprīkojumu.

Inspekcijas grupas vadītāja - inspektora - atbildībā ir pareizi apmācīt inspekcijas personālu visos inspekcijas procedūras aspektos un nodrošināt drošību, kā arī apgādāt personālu ar atbilstošu aprīkojumu. Kopumā inspekcijas grupas vadītājs - inspektors - ir atbildīgs par veselības, drošības un dabas aizsardzības nodrošināšanu inspekcijas vietā.

3.5.2. Inspekcijas instrumenti

Dažādu inspekcijas veidu veikšanai lieto dažādus instrumentus. Tie var būt parasti, vienkārši instrumenti un speciāli instrumenti īpašu, specifisku darbu veikšanai. Šeit nav norādīti instrumenti un aprīkojums neformālai inspekcijai, bet citām inspekcijām norādes dotas 4. nodaļā.

3.5.3. Drošības pasākumi

Inspekcijas izpildes laikā grupas vadītājs ir atbildīgs par inspekcijas personāla un tilta lietotāju drošību.

Vadītājam ir svarīgi atkārtoti iepazīstināt ar drošības pasākumiem, it īpaši, ja grupā iesaistīti jauni darbinieki.

Negadījumus galvenokārt var izraisīt:

- * satiksmes līdzekļi uz tilta brauktuves vai pieejās;
- * krišana no tilta virsbūves upē vai uz zemāk esošā ceļa;
- * tilta zonā esošie indīgie augi, insekti, reptiļi un dzīvnieki (suņi).

Lai mazinātu šīs briesmas, inspekciju vajadzētu veikt vismaz divatā. Viens varētu būt strādnieks, kurš palīdz veikt mērījumus. Vienmēr jālieto drošības aprīkojums sev un uz ceļa. Tas jā dara pat tad, ja uz ceļa ir niecīga satiksmes intensitāte. Inspicējot tiltus pāri straujām upēm, svarīgi ir lietot peldvesti un drošības virvi.

Vienmēr jāatceras, ka negadījumi notiek negaidot.